

Archeologienota met beperkte samenstelling

Gent, Christoffel Columbuslaan
Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	3
2.4	Bepalingen van de maatregelen	5
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	5
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	5

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Gent, Kluizendok
Ligging	Christoffel Columbuslaan 37, gemeente Gent, provincie Oost-Vlaanderen
Kadaster	Gemeente Gent, Afdeling 14, Sectie G, Percelen 4E
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2023-0331
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (Projectcode: 2023B168)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Caroline Dockx
Betrokken actoren	Niet van toepassing
Betrokken derden	Niet van toepassing

Plangebied

Oppervlakte plangebied	Ca. 57.258 m ²
Kartering gewestplan	1044 – gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹, tenzij anders vermeld.

¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het plangebied is gelegen aan de Christoffel Columbuslaan ter hoogte van het Kluizendok in de Gentse haven. Binnen het terrein is reeds een bedrijf met de nodige infrastructuur gevestigd. Deze archeologienota kadert in de uitbreiding van de bestaande site.

Op basis van de topografische en orthofotografische bronnen kan vastgesteld worden dat de uitbreiding van de Gentse haven van start ging vanaf 2000. Voordien lag het plangebied buiten de haven en was het terrein in gebruik als akkerland. Een volledige beschrijving van de geschiedenis van het plangebied en de fasering van de werken in functie van de uitbreiding van de Gentse haven kan geraadpleegd worden in de reeds opgemaakt archeologienota (AN ID 716)² die in 2016 werd opgesteld. Door de uitbreiding van de haven werd de omgeving van het plangebied opgehoogd en genivelleerd en ingericht als een bedrijventerrein. De verstoringen die toen hebben plaatsgevonden, worden eveneens uitgebreid beschreven in de reeds opgemaakt archeologienota (AN ID 716)³. Vanaf 2017 werd het plangebied in gebruik genomen en bebouwd.

Door de uitbreiding van de Gentse haven en het optrekken van de bestaande structuren binnen het plangebied kan aangenomen worden dat het bodemarchief binnen het plangebied reeds grondig geroerd of zelfs volledig vernietigd is waardoor er met hoge waarschijnlijkheid geen archeologische waarden meer aanwezig zijn binnen het plangebied.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Aan de hand van het landschappelijk kader, de topografische en orthofotografische bronnen en de beschikbare informatie van de reeds opgemaakte archeologienota (AN ID 716)⁴ en van de haven van Gent⁵ kan met zekerheid gezegd worden dat er met hoge waarschijnlijkheid geen archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. De ploeglaag van het plangebied werd in het verleden, voorafgaand aan de ophoging, volledig afgegraven. Nadien werd het terrein opgehoogd en genivelleerd in functie van de uitbreiding van de Gentse haven. Deze ophoging bedraagt 1,6 tot 4 meter. Het afgraven van de ploeglaag heeft er waarschijnlijk voor gezorgd dat eventueel aanwezige archeologische waarden gedeeltelijk of volledig vernietigd zijn.

² AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2023

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2023

⁴ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2023

⁵ HAVENBEDRIJF GENT 2014

2.3 Impactbepaling

De opdrachtgever plant binnen het plangebied een nieuwbouwproject. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de geplande bodemingrepen en hun bijhorende oppervlakte en diepte.

Tabel 1: Overzicht geplande werken.

Bodemingreep	Oppervlakte	Diepte *
Aanleg nieuwe verharding	Ca. 635 m ²	Ca. 70 cm -mv
Optrekken nieuwe luifel	Ca. 410 m ²	Gefundeerd op funderingen aanpalende gebouwen. Geen impact.
Slopen bestaand gebouw	Ca. 900 m ²	Onbekend
Optrekken nieuw magazijn	Ca. 905 m ²	Ca. 50 cm -mv voor betonnen vloerplaat Ca. 140 cm -mv voor funderingen
Optrekken nieuw molengebouw	Ca. 2.840 m ² Ca. 305 m ²	Gebouw wordt gefundeerd op paalfunderingen Diepte kelder 410 cm -mv
Aanpassen bestaand molengebouw	/	Aanpassingen zijn bovengronds. Geen impact op bodem Diepte kelder 410 cm -mv
Optrekken nieuwe silo's	Ca. 960 m ²	Ca. 90 cm -mv
Aanleg nieuwe bulkopslag + weegbrug	Ca. 3.950 m ²	Ca. 70 cm -mv voor bulkopslag Ca. 110 cm -mv voor weegbrug

Optrekken transportbanden	nieuwe /	Aanleg is bovengronds. Geen impact op bodem.
Aanleg nieuwe helling met stortbakken	Ca. 300 m ²	Ca. 110 cm -mv

*Bij deze dieptes werd steeds rekening gehouden met een buffer van 20 cm. Er moet rekening gehouden worden met het feit dat tijdens het uitvoeren van de geplande werken mogelijk wat dieper verstoord wordt door compactie, werfverkeer, weersinvloeden en dergelijke meer.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Gezien de opzet van de archeologienota met beperkte samenstelling voor het plangebied Gent, Christoffel Columbuslaan, kan besloten worden dat er met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is binnen het onderzoeksterrein aangezien zowel het plangebied als de nabije omgeving een grootschalige verstoring gekend heeft door de uitbreiding van de Gentse haven.

Om het potentieel op kennisvermeerdering in te schatten, werd gekeken naar de impact van de geplande werken en de reeds gekender verstoringen.

- Op basis van oudere topografische kaarten kan vastgesteld worden dat het plangebied, voor de uitbreiding van de Gentse haven, op een hoogte tussen +5 en +6 m TAW gelegen was. Dat is 160 tot 380 cm lager dan vandaag het geval is. Op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen is tevens te zien dat zowel het plangebied als de aanpalende percelen hoger gelegen zijn dan de omliggende delen van het landschap. Verder is op de topografische kaarten ook te zien dat het plangebied voordien uit akkerland en weiland bestond.
- De eerste verstoringen van het bodemarchief binnen het plangebied doen zich voor in het begin van de 20ste eeuw wanneer gestart wordt met de uitbreiding van de Gentse haven. In deze periode wordt het plangebied afgegraven, opgehoogd en genivelleerd.
- Op basis van enkele boringen in de nabije omgeving van het plangebied, kan vastgesteld worden dat alle aanpalende percelen opgehoogd zijn tot 4 meter hoog.
- De eerste gebouwen binnen het plangebied werden opgetrokken in 2017 waarbij een groot deel van het plangebied werd aangewend voor bebouwing en verharding.

Concluderend kan dus gesteld worden dat er binnen het plangebied met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed meer aanwezig is. Er is informatie beschikbaar over de uitbreiding van de Gentse haven waaruit blijkt dat de percelen, grenzend aan het Kluizendok, eerst werden afgegraven en nadien werden opgehoogd en genivelleerd in functie van de uitbreiding van de Gentse haven. Dit kan tevens afgeleid worden van historische topografische kaarten, enkele boringen en het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen. De kans dat het bodemarchief hierdoor sterk verstoord is, is dus zeer groot waardoor ook de kans op het aantreffen van intacte archeologische waarden erg klein tot onbestaande is.

De geplande werken betreffen het slopen van een bestaand gebouw, het optrekken van een nieuw gebouw en bijhorende infrastructuur en het aanleggen van verhardingen. De geplande werken reiken, met uitzondering van de nieuwe kelders, niet dieper dan 140 cm -mv. Er kan dus aangenomen worden dat de meeste geplande werken dus plaatsvinden in de historische ophogingslagen van het terrein of binnen reeds bestaande verstoringen binnen het plangebied. Verder onderzoek in het kader van deze geplande werken zou bijgevolg niet leiden tot nuttige kenniswinst.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er binnen het plangebied met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed meer aanwezig. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek⁶ is verder vooronderzoek niet aangewezen.

⁶ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3